

Handläggare:
julia.henriksson@fub.se

Justitiedepartementet
Ju2024/02233
6 februari 2025

Remissvar: Utökade registerkontroller vid anställning i kommun (DS 2024:24)

Riksförbundet FUB är en intresseorganisation som arbetar för att barn, ungdomar och vuxna med intellektuell funktionsnedsättning (IF) ska kunna leva ett gott liv. Vi är cirka 25 000 medlemmar i 150 lokalföreningar runt om i landet. Personer med IF och deras anhöriga är medlemmar i FUB liksom många andra som delar vår grundsyn.

Sammanfattning

Riksförbundet FUB välkomnar utredningens översyn av behovet att kontrollera anställda och personer som erbjuds anställning eller uppdrag inom kommunerna mot belastningsregistret och misstankeregistret. Riksförbundet FUB instämmer i förslaget om en ny lag om registerkontroll av personal som utför vissa insatser i hemmet åt personer med funktionsnedsättning.

Riksförbundet FUB motsätter sig däremot utredningens förslag om att möjligheten att begära utdrag ur belastningsregistret ska vara frivillig. Riksförbundet FUB vill också betona vikten av att insatsen korttidsvistelse enligt LSS ska omfattas av den nya lagstiftningen.

Riksförbundet FUB anser att registerkontrollen ska vara obligatorisk

Utredningen föreslår att det ska införas en fakultativ möjlighet för kommunerna att genomföra registerkontroller vid arbete med äldre och personer med funktionsnedsättning.

Riksförbundet FUB motsätter sig utredningens bedömning att registerkontrollen i verksamheter för vuxna med funktionsnedsättning ska vara frivillig för arbetsgivaren.

Riksförbundet FUB vill i det här sammanhanget understryka att Sverige, genom att ha ratificerat Funktionsrättskonventionen, har åtagit sig att vidta alla ändamålsenliga lagstiftningsåtgärder för att skydda personer med funktionsnedsättning mot alla former av utnyttjande, våld och övergrepp.¹

Utredningen framhåller i betänkandet att personer med funktionsnedsättning tillhör de grupper som har en ökad risk att utsättas för våld och samtidigt ofta är i beroendesituation gentemot en omsorgsgivare. Trots detta föreslår utredningen att registerkontrollen ska vara fakultativ, till

---

¹ Artikel 16, FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

skillnad mot den obligatoriska registerkontrollen som görs vid anställning i verksamheter som rör barn.

Forskning visar att personer med intellektuell funktionsnedsättning är mer utsatta för olika typer av våld jämfört med övriga befolkningen och utgör en särskild riskgrupp.² En del av utsattheten beror på att personer med intellektuell funktionsnedsättning generellt har mer kontakt med professionella i vardagen, vilket gör hemmet till platser där de är extra sårbara.³ Många personer med intellektuell funktionsnedsättning har en eller flera LSS-insatser. Inspektionen för vård och omsorg, IVO har över tid uppmärksammat att personer som har insatser enligt LSS, i ökad utsträckning utsätts för olika brott såsom tvångs- och begränsningsåtgärder, våld, kränkningar och övergrepp.⁴

Utöver den konstaterade utsattheten finns det ett förmodat mörkertal. Brott mot personer med funktionsnedsättning sker även i det fördolda. Ibland uppfattar inte personen själv att hon eller han är utsatt för ett brott och ibland har personen ett motstånd emot att se sig själv som ett brottsoffer. En annan faktor som bidrar till att brott förblir dolda är om omgivningen inte definierar handlingarna som brottsliga. I särskilda boenden är det inte ovanligt med bortförklaringar som osynliggör att en person är utsatt för brott. Brottsliga handlingar definieras inte som brottsliga utan benämns som missförhållanden eller brister i verksamheten.⁵ Dessa faktorer gör det än viktigare att göra den föreslagna registerkontrollen obligatorisk.

Det är viktigt att insatsen korttidsvistelse omfattas av den nya lagstiftningen

Korttidsvistelse enligt LSS är i många hänseenden en hemlik miljö. Insatsen kan ges i särskilt anordnade korttidshem, genom stödfamiljer eller i form av till exempel lägvistelse. På korttidshem övernattar den enskilde, ibland veckovis eller längre, och det kan uppkomma situationer där personal och den enskilde är ensamma. Risken för övergrepp motsvarar den som finns när insatser utförs i den enskildes eget hem.

Utredningen föreslår att registerkontrollen även ska omfatta insatsen korttidsvistelse enligt LSS. Riksförbundet FUB instämmer i bedömningen och vill betona vikten av att denna verksamhet omfattas i en kommande ny lagstiftning.

För Riksförbundet FUB

Christina Heilborn

Förbundssekreterare

---

² Våldsutsatthet bland personer med intellektuella funktionsnedsättningar, Göteborgs universitet, 2022, Våld mot personer med funktionshinder, Brottsförebyggande rådet, 2007

³ Våldsutsatthet bland personer med intellektuella funktionsnedsättningar, Göteborgs universitet, 2022

⁴ Uppföljning av LSS-boenden – Slutredovisning av regeringsuppdrag, Inspektionen för vård och omsorg, 2021

⁵ Våldsamt osynligt, Brottsofferjouren, 2013